

[Grethe Fenger Møller]

gen af juli 1983, og den amerikanske administration havde – og det synes jeg er væsentligt – inden beslutningen blev taget og bl.a. på baggrund af en dialog med Danmark om netop dette spørgsmål foretaget en undersøgelse af moderniseringens forenelighed med ABM-traktaten. Resultatet af denne undersøgelse blev igen, at moderniseringen ikke var i strid med traktaten, og dette blev meddelt den danske regering. Der har været en stor offentlig debat om denne sag. Det gælder, som hr. Lasse Budtz var inde på, såvel i USA som i Danmark, men jeg lagde også mærke til, at hr. Lasse Budtz i sit indlæg brugte en række forskellige vendinger. Hr. Lasse Budtz startede sit indlæg med at sige, at debatten var blevet skabt af en række fremtrædende amerikanske eksperter, som mente, at der var tale om en overtrædelse af ABM-traktaten. Senere hen blev det til, at eksperter »rejste tvivl om«, og at det var medlemmer af ABM-forhandlingsdelegationen, som havde rejst tvivl om, hvorvidt ABM-traktaten nu holdt eller ikke holdt. Jeg tror også, der er andre medlemmer af den delegation, der forhandlede ABM-traktaten, som har givet udtryk for, at eventuelle tvivlsspørgsmål er noget, som parterne – altså Sovjet og USA – må klare, og derfor vil jeg sige, at den debat, der har været ført også herhjemme, har været præget af, at man, synes jeg, har kørt meget voldsomt på dette og ligesom har glemt at se, hvad det egentlige perspektiv er.

For hvad er det, der er tale om? Ja, der er tale om, at man har haft et anlæg, der har kørt siden 1960, og da der er sket mange forandringer på området, har der været et naturligt behov for en modernisering.

Og hvad indebærer så en sådan modernisering? Ja, den indebærer bedre varslingsmuligheder, og det vil sige en mere nøjagtig angivelse af et eventuelt angrebs omfang samt de sandsynlige mål for angrebet.

Men en modernisering indebærer også, at risikoen for fejlvarsling eller falsk alarm bliver mindre, og det er til fordel for hele den vestlige verden og så sandelig også for Danmark.

Det ligger helt klart, at moderniseringen ikke ændrer ved radarens defensive varslingsrolle, og det skulle egentlig ikke være nødvendigt at understrege, at den radar, der er moderniseret, ikke har nogen offensiv kapacitet.

Skulle det forhold, at den moderniserede radar er en phased array-radar, virkelig indebære en krænkelse af ABM-traktaten? Ja, det er der altså nogen der synes, men jeg må sige, at jeg er meget uenig i de betragtninger. Udenrigsministeren har i sin redegørelse til Folketinget af 29. januar 1987 givet en meget grundig og fyldestgørende analyse af problemerne. Udenrigsministeren har nu også i sin redegørelse valgt et let forståeligt eksempel på, hvad det her er, for udenrigsministeren har åbenbart troet, der var nogle, der ikke rigtig kunne finde ud af det. Og derfor har udenrigsministeren, tror jeg, villet tegne det her med store, tydelige bogstaver og sammenligne modernisering af radar med en regnemaskine. Hvis man i dag skulle købe en regnemaskine, ville man ikke købe en model som den, man måske havde anskaffet sig i 1960. Jeg vil sige, at det ville man heller ikke gøre, hvis man skulle ud og købe sig en ny bil. Man ville ikke sige, at nu må den dér gamle bil fra 1960 udskiftes, jeg tager en ny model fra 1960. Det vil man jo nok ikke gøre. Der er sket en udvikling, og derfor er det da også naturligt, at man har foretaget en modernisering, der giver os en større sikkerhed.

I udenrigsministerens redegørelse får vi en meget grundig analyse af den meget komplicerede problemstilling, som en fortolkning af ABM-traktaten er. Der er en række punkter, hvor jeg er helt enig med udenrigsministeren. For det første, at uenighed om fortolkning af ABM-traktaten må finde sin løsning i forhandling mellem parterne, hvilket jeg også var glad for, at hr. Lasse Budtz understregede i sit indlæg. For det andet er jeg enig i betragtningen om, at det er rigtigt, at man fra dansk side har foretaget en nøje vurdering af det amerikanske forslag om modernisering af Thuleradaren.

Det burde også være helt klart, at den danske regering naturligvis har ret til at søge sikret, at traktater som ABM-traktaten ikke overtrædes på dansk suverænitetsområde, hvortil Thule jo klart hører. Og det gælder både nu og i fremtiden.

Jeg er også enig med udenrigsministeren, når han fastslår, at der på baggrund af de foreliggende oplysninger med rimelighed kan konkluderes, at der ikke er nogen grund til at anfægte den amerikanske vurdering af, at modernisering af Thule-radar anlægget ikke